

Projektová výuka dopravní výchovy ve 3. ročníku ZŠ Mozartova, Jablonec nad Nisou

Závěrečná práce

Studijní program:

DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Studijní obor:

Rozšiřující studium učitelství pro 1. st. ZŠ

Autor práce:

Mgr. Barbora Šimková

Vedoucí práce:

Mgr. Hana Zahradníková
Centrum praktické přípravy

Zadání závěrečné práce

Projektová výuka dopravní výchovy ve 3. ročníku ZŠ Mozartova, Jablonec nad Nisou

Jméno a příjmení: **Mgr. Barbora Šimková**
Osobní číslo: P19C00015
Studijní program: DVPP Další vzdělávání pedagogických pracovníků
Studijní obor: Rozšiřující studium učitelství pro 1. st. ZŠ
Zadávající katedra: Katedra primárního vzdělávání
Akademický rok: **2018/2019**

Zásady pro vypracování:

Cíl:

Vytvořit a realizovat pětihodinový výukový program z oblasti dopravní výchovy s mezipředmětovými vztahy.

Požadavky:

Studium odborné literatury

Tvorba výukového programu

Realizace výukového programu s následnou reflexí

Metoda:

Anketa – vědomostní test

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

BROM, Z., 2014. *Dopravní výchova: učebnice pro 1. – 5. ročník základní školy*. 1. vyd. Plzeň: Fraus. ISBN 978-80-7489-036-9.
HOSKOVEC, J., ŠTIKAR, J., ŠTIKAROVÁ, J., 2003. *Psychologie v dopravě*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0606.
LÍMOVÁ, L., 2006. *Teorie dopravní výchovy*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-1157-0.
STOJAN, M. a kol., 2007. *Dopravní výchova pro učitele 1. stupně ZŠ*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 224 s. ISBN 978-80-210-4251-3.
ŠVP ZŠ Mozartova Mšeno, Jablonec nad Nisou

Vedoucí práce:

Mgr. Hana Zahradníková
Centrum praktické přípravy

Datum zadání práce:

1. února 2019

Předpokládaný termín odevzdání:

1. května 2020

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Jana Johnová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. března 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svou závěrečnou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé závěrečné práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou závěrečnou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé závěrečné práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li závěrečné práce nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má závěrečná práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

9. dubna 2021

Mgr. Barbora Šimková

Anotace

Předložená práce se zabývá výukou dopravní výchovy na ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou. Věnuje pozornost zakotvení zvoleného tématu v kurikulárních dokumentech. Svůj cíl práce zaměřuje na vytvoření výukového plánu dopravní výchovy využitelného na prvním stupni základní školy. Praktická část práce popisuje vytvořený výukový program a jeho začlenění do třetího ročníku. Představuje metodickou příručku pro učitele prvního stupně a poskytuje výsledky průzkumu v oblasti vědomostní úrovně žáků, u kterých byl výukový program realizován. Výzkum cílí na vyhodnocení efektivity a užitelnosti vytvořeného výukového programu.

Klíčová slova: dopravní výchovy, ZŠ Mozartova, 1. stupeň, výukový program, metodika, RVP ZV

Annotation

The theme of my final work will be the Traffic Education at Elementary School Mozartova. The attention will be given to the incorporation in the curriculum. I will make a syllabus used for the teaching Traffic Education at Primary School to put my theme into practice. The practical part of my work will describe the curriculum made for the third year of Primary School. The syllabus will create a methodical manual for Primary School teachers and will provide a research whose subject will be the survey built around the area of pupils' knowledge who had gone through the programme. The research will show the evaluation of the effectiveness of the syllabus.

Key words: traffic education, elementary school mozartova, primary school, syllabus, methodology, framework education programme

Obsah

Úvod.....	9
1 Teoretická část.....	10
1.1 Dopravní výchova v Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání	10
1.1.1 Klíčové kompetence	10
1.1.2 Průřezová témata.....	11
1.1.3 Vzdělávací obsah	13
2 Praktická část.....	16
2.1 Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou	16
2.1.1 Výukový plán dopravní výchovy pro ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou	17
2.1.2 První ročníky.....	18
2.1.3 Druhé ročníky	19
2.1.4 Třetí a čtvrté ročníky.....	21
2.1.5 Páté ročníky	21
2.2 Výukový program pro 3. ročníky ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou	22
2.2.1 Metodika výukového programu.....	22
2.2.2 Vědomostní test	32
Závěr	37
Seznam použitých zdrojů a literatury	39
Seznam příloh	40

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Didaktické kalendáře a hry.....	19
Obrázek 2: Obsah Kufříku MDV.....	20
Obrázek 3: Dopravní omalovánky a časopisy	20
Obrázek 4: Pracovní plocha.....	24
Obrázek 5: Správné chování chodce - plakát.....	25
Obrázek 6: Příprava – Povinná výbava kola.....	26
Obrázek 7: Povinná výbava kola – plakát	26
Obrázek 8: Mapa s vodícími symboly	27
Obrázek 9: Dopravní značení a mapy – příprava	29
Obrázek 10: Plakát Dopravní výchova – kompletní.....	30
Tabulka 1: Umístění povinné výbavy	25
Tabulka 2: Význam symbolů v mapě pro vyučující.....	28
Tabulka 3: Konkrétní text pro obrázky dopravního značení	29
Tabulka 4: Vyhodnocení druhé otázky.....	35

Seznam použitých zkratk

RVP ZV	Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání
ŠVP	Školní vzdělávací program
ZŠ	základní škola
DDH	Dětské dopravní hřiště
DV	dopravní výchova
MDV	Markétina dopravní výchova
TSB	Tým silniční bezpečnosti
PL	Pracovní list

Úvod

Závěrečná práce se zabývá tematikou výuky dopravní výchovy na ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou se zaměřením na 1. stupeň. Práce si klade za cíl vytvořit vícehodinový výukový program pro 3. ročník zmíněné základní školy. Výukový program bude sloužit jako první podrobnější seznámení žáků 1. stupně s tématy dopravní výchovy a připraví tak vědomostní základ pro lektory dopravního hřiště. Ve třetí třídě žáci docházejí na dopravní hřiště na výuku tématu Chodec. Z toho důvodu byla vybrána třetí třída pro realizaci výukového programu s časovým zařazením před první návštěvou dopravního hřiště. Dílčím cílem je zasadit vytvořený výukový program do komplexního plánu výuky dopravní výchovy na ZŠ Mozartova na 1. stupni. Součástí práce je vytvoření metodického materiálu pro vyučující prvního stupně základních škol. Program bude možné modifikovat pro aktuální potřeby vyučujících a jednotlivých ročníků.

Pro samotnou práci na tvorbě projektu je klíčová analýza kurikulárních dokumentů. Velká pozornost bude věnována rozboru Rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s důrazem na klíčové kompetence, průřezová témata a výukové oblasti, v nichž je dopravní výchova zastoupena v největší míře. Reakcí na Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání jsou školní vzdělávací programy, proto bude věnována pozornost i zastoupení dopravní výchovy v očekávaných výstupech Školního vzdělávacího programu ZŠ Mozartova. V souladu s požadavky kurikulárních dokumentů bude vytvořen výukový plán dopravní výchovy pro jednotlivé ročníky vybrané základní školy. Jak již bylo předestřeno výše, výukový program, který je součástí této práce, bude zařazen do třetího ročníku.

Po vytvoření programu bude dalším krokem jeho realizace ve vybrané třídě. Práce si klade za cíl otestovat cílovou skupinu žáků před zahájením projektu a po něm, aby byla zjištěna relevance a užitečnost vytvořeného projektu. Metodou prověření znalostí žáků bude vědomostní test vytvořený na základě potřeb a úrovně žáka třetího ročníku ZŠ. Tento test i jeho vyhodnocení se stanou další částí práce.

Popis výukového programu, rozbor včetně vysvětlení jednotlivých částí a metodická podpora pro učitele bude začleněna do vlastního textu práce. Jednotlivá zadání a pracovní listy budou zařazeny do příloh pro přehlednější strukturování práce a snazší dohledání pracovních listů.

1 Teoretická část

V rámci teoretické části se bude práce zabývat analýzou a rozбором RVP ZV v souvislosti se zařazením dopravní výchovy. Tato stať je podstatná pro vytvoření praktické části závěrečné práce.

1.1 Dopravní výchova v Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání

Dopravní výchova netvoří samostatnou oblast ani vzdělávací obor v Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV), ale ve vzdělávacím obsahu má své zastoupení. S nárůstem dopravy se zvyšuje požadavek na větší míru zařazení dopravní výchovy do základního vzdělávání. Východisky pro tento postup se staly například dokumenty:

„Dopravní politika České republiky pro léta 2005–2013

Bezpečnost silniční dopravy – Opatření v oblasti lidského činitele

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011–2020

Preventivní působení na všechny účastníky provozu na pozemních komunikacích výchovnými a vzdělávacími aktivitami“ (Metodický portál RVP 2011)

V následujících odstavcích se práce zabývá zastoupením dopravní výchovy v RVP ZV, tedy výkladem klíčových kompetencí a průřezových témat z pohledu dopravní výchovy a v obsahu RVP ZV. (RVP ZV 2017)

1.1.1 Klíčové kompetence

Po vyložení definice klíčových kompetencí: *„Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.“* (RVP ZV 2017, s. 10) je možné zařadit do kompetencí důležitých pro každého člena společnosti i znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty, které žákům přináší výuka dopravní výchovy. Tedy skrze dopravní výchovu lze tyto kompetence u žáka rozvíjet.

Kompetenci k učení žák prohlubuje například tím, že chápe význam výuky dopravní výchovy, hledá samostatné postupy k osvojení si znalostí a dovedností potřebných pro bezpečné chování v silničním provozu. Osvojuje si terminologii, učí se

pracovat s výkladem pojmů a symbolů, tedy zákonů a dopravního značení. (RVP ZV 2017, s. 10)

Prostřednictvím výuky dopravní výchovy je žák nabádán k řešení problémů. Je upozorňován na vnímání problémových situací hlavně mimo školu, v silničním provozu. Osvojuje si možnosti, jak problémové či krizové situace řešit. Všímá si nesprávného chování a je schopen reflektovat vlastní počínání. (RVP ZV 2017, s. 11)

V rámci výuky dopravní výchovy jistě dochází k procvičování komunikativní kompetence. Je žádoucí, aby tato výuka byla výchovná, zážitková či projektová více než frontální a monologická. Žáci by měli mezi sebou a s vyučujícím komunikovat, diskutovat, obhajovat svá tvrzení, vysvětlovat či popisovat situace. Pak se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory a učí se naslouchat druhým. Zároveň se seznamují s výkladem specifických textů – řádů, zákonů a učí se s nimi pracovat. (RVP ZV 2017, s. 11)

Sociální a personální kompetence jsou rozvíjeny spíše ve volbu vzdělávacích forem a metod. Při volbě aktivizujících forem dochází ke spolupráci, diskuzi i k tvorbě pravidel, toleranci ve skupině i naslouchání. Rozvíjením této kompetence dochází k rozvoji tolerantního účastníka silničního provozu. (RVP ZV 2017, s. 12)

Díky dopravní výchově si žák osvojuje další typ pravidel. Prvními byly například školní řád, pravidla třídy či pravidla slušného chování. Ve výuce dopravní výchovy se žák podrobněji setkává s pravidly silničního provozu, která vyplývají ze zákonů. Učí se jim porozumět a uplatňovat je v reálném životě. Chápe důležitost pravidel, jejich účel a podstatu vymáhání či sankcionování. (RVP ZV 2017, s. 12)

Kompetenci pracovní lze vztáhnout na práci s dopravním prostředkem, výbavou cyklisty či chodce. Nicméně jsou to také návyky a postupy, které žák získal díky výukové formě ve škole, výuce na dopravním hřišti či účasti na dopravních soutěžích. Učí se pracovat na jiných místech a za použití neznámých pomůcek. (RVP ZV 2017, s. 13)

1.1.2 Průřezová témata

Průřezová témata prostupují všemi vzdělávacími oblastmi a působí na celkový rozvoj žáka. Dle RVP ZV 2017 (s. 125): „*Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému.*“ V základním vzdělávání

jsou povinným prvkem a v rámci školy jsou dále upravována ve Školním vzdělávacím programu (dále jen ŠVP).

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova je zaměřeno na osobnost a vlastnosti žáka a jeho začleňování do sociálních skupin. Věnuje se žákovi samotnému, jeho rozvoji, sebepoznání a sebepojetí. Dále pak pomáhá žákovi se začleněním do společnosti, věnuje se problematice mezilidských vztahů, komunikaci a spolupráci. Dopravní výchova pak může působit na rozvoj jeho dovedností, zvládání krizových situací, komunikaci s lidmi v silničním provozu, například i s cílem vyřešit danou situaci a spolupracovat na jejím řešení. Může poukazovat na přirozené rozdíly mezi lidmi a vypořádání se s neúspěchem, pracovat na zdravé sebedůvěře. (RVP ZV 2017, s. 128)

Výchova demokratického občana vede žáka ke spravedlnosti, toleranci, odpovědnosti, k rozvoji kritického myšlení a k porozumění právům a povinnostem, které přispívají ke vzniku a fungování demokratické společnosti. Jedním z výstupů je úcta k zákonům, tedy i pravidlům silničního provozu, které ze zákonů vyplývají. Žáci si jsou ve většině případů vědomi skutečnosti, že například krádež, ublížení na zdraví apod. jsou trestné činy, za které následuje adekvátní trest. Je potřeba, aby chápali i důsledky porušení ostatních právních norem. Stejně jako mohou být potrestáni za porušení zákona, mohou být potrestáni za porušení školního řádu nebo přecházení „na červenou“. Žáci si mají uvědomit, že porušení pravidla může přinést nejen trest, ale může mít i jiné následky. Žáci si vytvářejí systém norem a hodnot. Vnímají, že si bezpečnost na silnici je záležitostí všech a že dodržování pravidel mohou vyžadovat i od ostatních. (RVP ZV 2017, s. 128-130)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech směřuje k výuce žáků v souvislosti s globálním myšlením a mezinárodním porozuměním. Cílem je vychovat evropského občana, který je zodpovědný a vybavený schopnostmi, díky kterým se orientuje v evropském prostoru, je tolerantní a ctí národní identitu. V této oblasti se propojuje s tématem Multikulturní výchova. V obou tématech je žádoucí upozorňovat na odlišnosti, ale i podobnosti. Poznávat evropské kultury, ctít jejich tradice, tolerovat chování a neznevažovat rozdíly, nedívat se na problematiku pohledem etnocentrismu, ale snažit se žáky vést k pohledu kulturních relativistů. Dopravní výchova v tomto průřezovém tématu pak funguje jako průvodce v rozdílech a shodách v dopravních pravidlech, prostředcích, situacích u jednotlivých evropských zemí (RVP ZV 2017, s. 130-134)

Environmentální výchova je dalším průřezovým tématem a klade si za cíl působit na žáka v souvislosti s životním prostředím. Žák je veden k pochopení a uvědomění si, jakou roli hraje v životě společnosti životní prostředí. Poznává význam přírody a učí se nést odpovědnost za chování lidí, které je pro přírodu rizikové. Je kladen důraz na ochranu a ohleduplnost k životnímu prostředí i přírodním zdrojům a na řešení problémů, které jsou s ochranou přírody spojené. V této oblasti může dopravní výchova seznamovat žáky se znečišťováním životního prostředí skrze dopravní prostředky a vyčerpávání neobnovitelných zdrojů. Informuje o jiných možnostech dopravy a pohybu v silničním provozu, které jsou šetrnější k přírodě, a poskytuje žákům znalosti, jak při využití daných možností pohybu správně jednat. (RVP ZV 2017, s. 134-137)

Poslední průřezové téma Mediální výchova reaguje na skutečnost, že média jsou podstatným zdrojem poznatků. Stále ve větší míře získává společnost informace právě skrze ně. Základní vzdělávání si klade za cíl vybavit žáky dovednostmi, které jim pomohou orientovat se v mediálním světě, objektivně nakládat s informacemi a kriticky je analyzovat. Zdokonalení ve výše zmíněném mohou žáci dosáhnout prostřednictvím všech výukových oblastí. I v rámci tématu dopravní výchovy mohou pracovat s mediálními zprávami a reflektovat je, a tedy získávat znalosti a dovednosti pro snazší orientaci v mediálním světě. (RVP ZV 2017, s. 137-139)

1.1.3 Vzdělávací obsah

Dopravní výchova má poměrně komplexní charakter a může působit mezipředmětově. Proto se dá zařadit do každé z devíti vzdělávacích oblastí, z nichž se obsah RVP ZV skládá. Jednotlivé vzdělávací oblasti dále tvoří vzdělávací obor či obory, které spolu obsahově souvisí:

„Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk)

Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace)

Informační a komunikační technologie (Informační a komunikační technologie)

Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)

Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství)

Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)

Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)

Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

Člověk a svět práce (Člověk a svět práce)“ (RVP ZV 2017, s. 14)

V tuto chvíli se práce nebude postupně zabývat jednotlivými vzdělávacími oblastmi ani obory, jako tomu bylo u klíčových kompetencí a průřezových témat. Pro každou oblast by se jistě dalo najít propojení a nástin aktivit, nicméně práce si neklade za cíl začlenění dopravní výchovy do výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí. Proto se následující odstavce budou věnovat konkrétním očekávaným výstupům a učivu, které se dopravní výchovy dotýkají.

Téma dopravní výchovy se nejčastěji objevuje ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět. Zde se nachází očekávané výstupy:

„vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí“ (RVP ZV 2017, s. 44)

Díky uvědomění si nebezpečí v nejbližším okolí bydliště a školy bude žák pátrat po možnostech bezpečného pohybu a bude cílit na dodržování pravidel silničního provozu ze strany své i ostatních účastníků.

„rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných“ (RVP ZV 2017, s. 49)

Cílem tohoto výstupu je zachovat své vlastní zdraví a bezpečí. Žák se učí analyzovat situaci a prostředí a s cílem své vlastní ochrany vyžaduje dodržování pravidel od sebe samého i ostatních.

„uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista“ (RVP ZV 2017, 49)

Žák je schopný kriticky uvažovat v krizové situaci a řešit ji. Vyhodnocuje události, před které je postaven jako chodec i jako cyklista, a s cílem ochrany zdraví všech účastníků dopravního provozu jedná.

V učivu vzdělávacího oboru Cizí jazyk se objevuje tematický okruh dopravní prostředky (RVP ZV 2017, s. 26), stejně tak i ve vzdělávacím oboru další cizí jazyk. (RVP ZV 2017, s. 29)

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví prostupuje dopravní výchova množstvím očekávaných výstupů. Z velké míry ve formě obsahů, jako je například bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí. (RVP ZV 2017, 95)

Ze zmíněných očekávaných výstupů, požadavků rozvoje klíčových kompetencí a zařazení průřezových témat jasně vyplývá základ pro výuku dopravní výchovy. Na tento základ poté reagují školní vzdělávací plány a jednotliví pedagogové.

2 Praktická část

V rámci praktické části práce bude proveden popis a analýza ŠVP na vybrané škole s důrazem na představení předmětu dopravní výchova a jeho zařazení do výuky na 1. stupni.

2.1 Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou

V ŠVP školy je dopravní výchova začleněna hlavně do školních předmětů: prvouka, tělesná výchova a přírodověda. V prvních třech ročnících se jedná hlavně o předmět prvouka. Očekávanými výstupy pro výuku dopravní výchovy je orientace v roli chodce a uplatňování pravidel silničního provozu z pozice chodce. (ŠVP s. 69 - 77) Učivem předmětu přírodověda, které je propojeno s dopravní výchovou, jsou mimořádné události a rizika s nimi spojená. Očekávaným výstupem u žáka je uplatnění bezpečného chování v silničním provozu z pozice chodce i cyklisty, schopnost vnímat dopravní situaci, vyhodnotit ji a vyvozovat závěry. Ve čtvrtém ročníku je tedy problematika dopravní výchovy rozšířena i na roli cyklisty, nikoli pouze chodce, jak tomu je v prvním až třetím ročníku. Ve vzdělávacím obsahu nalezneme témata, jako jsou: dopravní značky, doprava a dopravní prostředky. (ŠVP s. 80-97) Ve čtvrtém ročníku tvoří dopravní výchova samostatný obsah v předmětu tělesná výchova. Kromě očekávaných výstupů, které jsou zároveň v předmětu přírodověda, jsou rozšířeny o výstup: *„splňuje požadavky pro získání průkazu cyklisty, prakticky využívá pravidla pro bezpečnou jízdu na kole, umí zkontrolovat jednotlivé součásti jízdního kola, zná a využívá pravidla silničního provozu, zná pravidla první pomoci“*. (ŠVP s. 126) Tyto výstupy jsou spojeny s požadavkem navštěvování dopravního hřiště a účasti na výuce na dopravním hřišti ve 4. ročníku ZŠ, což předchází zkouškám na průkaz mladého cyklisty. V anglickém jazyce se objevuje téma doprava v 5. ročníku. Ve formě očekávaného výstupu: *„řekne základní dopravní prostředky“*. (ŠVP s. 48)

Na druhém stupni se dopravní problematice věnuje hlavně výchova ke zdraví a občanská výchova. Ve vyučovacím předmětu výchova ke zdraví nalezneme očekávané výstupy:

„uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc, projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy

aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí“ (ŠVP s. 256)

V občanské výchově na téma dopravní výchovy narazíme ve spojení s právním řádem. Například očekávaný výstup: „*vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, rozliší protiprávní jednání“ (ŠVP s. 197-198)*

2.1.1 Výukový plán dopravní výchovy pro ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou

Následující výukový plán byl navržen autorkou práce a ve školním roce 2020/2021 má být poprvé realizován. Zaměřuje se na výuku dopravní výchovy na 1. stupni zmíněné základní školy, okrajově pak na 2. stupni. Cílem výukového plánu je realizovat výuku v každém ročníku prvního stupně, aby byla odlehčena tíha výuky ve čtvrté třídě, kdy žáci docházejí na dopravní hřiště a skládají zkoušky mladého cyklisty. Většina vyučujících prvního stupně pociťuje zatížení ve čtvrtém ročníku, a to hlavně v předmětu vlastivěda, kam výuku a přípravu na zkoušky zařazují. Zařazení v 5. ročníku a na 2. stupni zajistí, aby nabyté vědomosti a dovednosti byly opakovány, procvičovány a upevňovány. Výuka tak bude dlouhodobá a pozvolná.

Do každé třídy prvního stupně jsou zařazeny pracovní listy Markétina dopravní výchova (dále jen MDV). Jedná se o projekt pod záštitou Týmu silniční bezpečnosti, neziskové organizace působící v Liberci, se kterou autorka práce navázala několikaletou spolupráci, nejen pro výuku dopravní výchovy na ZŠ Mozartova, ale i jako lektorka akcí pro mateřské a základní školy i širokou veřejnost. Pracovní listy jsou na žádost učitele poskytovány do základních škol Týmem silniční bezpečnosti (dále jen TSB). Pracovní listy jsou poskytovány bezplatně a v takovém množství, jaké škola vyžaduje. Pracovní listy mají mezipředmětový charakter, proto nezatíží pouze jednu vzdělávací oblast, naopak je možné je zařadit do výuky ve více předmětech. Dokonce je to žádoucí. Tato praxe vede k tomu, že si žáci uvědomují vztahy a propojení mezi jednotlivými částmi vzdělávacího obsahu. Jedinou podmínkou pro poskytnutí pracovních listů je plošné testování žáků základní školy. Na začátku školního roku, tedy před použitím prvního pracovního listu a na konci školního roku po využití posledního pracovního listu, žáci vyplní test, který pro první stupeň obsahuje 10 otázek. Cílem testování je srovnat úroveň žáků před a po práci s pracovními listy a zároveň popsat přínos pracovních listů

v jednotlivých ročnících a školách. Testy jsou poskytovány elektronickou i papírovou formou dle možností a preferencí školy. Testování na druhém stupni se liší náročností a množstvím otázek.

Materiály pro první až čtvrtý ročník obsahují osm druhů pracovních listů. Tedy pro každý ročník osm různých pracovních listů. Pro pátý ročník je připraveno 12 druhů. Součástí je šest druhů pracovních listů pro výuku anglického jazyka a čtyři pro první pomoc. Pro druhý stupeň základních škol byly vytvořeny pracovní listy pro předměty: český jazyk, matematika, fyzika, chemie, občanská výchova, anglický jazyk a první pomoc. Zařazení pracovních listů do výuky na druhém stupni ZŠ Mozartova prozatím zůstává na rozhodnutí vyučujících. Kromě pracovních listů je výukový plán dopravní výchovy v každé třídě prvního stupně doplněn o další aktivitu či program.

2.1.2 První ročníky

Do prvních tříd jsou distribuovány didaktické hry s tématem dopravní výchovy. Podstatnou část těchto pomůcek tvoří „Markétin dopravní kufřík“, který je také součástí projektu MDV. Kufřík obsahuje mimo jiné puzzle, které soustřeďuje pozornost na chodce. Žáci si po složení povídají o obrázku a opakuji si pravidla přecházení a obecně pravidla silničního provozu pro chodce. Dále obsahuje materiály o bezpečném pobytu pasažéra ve vozidle, které představuje hledání rozdílů na dvou obrázcích, kde je vyobrazeno správné a chybné připoutání dítěte v autosedačce, a puzzle věnující se této problematice. Hodiny silničního provozu nabádají žáky vybírat si správné lokality k příslušným aktivitám pomocí správného nasměrování hodinových ručiček. Další didaktické hry se věnují tematice cyklisty. Děti umísťují povinnou výbavu na obrázek kola, popisují využití cyklistické přilby a vhodné oblečení cyklisty. Sada obsahuje kvíz, který procvičuje znalost dopravního značení a 12 plakátů, na kterých jsou výše zmíněná témata vyobrazena a popsána.

Pracovní listy a dopravní kufřík jsou v první třídě doplněny o časopisy MDV, které se věnují různým tématům, například: viditelnost, chodec, místo pro hru, cyklista, poutání ve vozidle. Autoři postupně vytvářejí nové díly. Do prvních tříd jsou dále dodávány omalovánky, ve kterých se hrdinové (stejní jako v pracovních listech, didaktických hrách a časopisech) dostávají do různých situací a mají je vyřešit.

Veškeré materiály, které jsou poskytnuty do prvních tříd nad rámec práce s pracovními listy, která probíhá v hodinách při výuce, jsou zařazeny s myšlenkou

postupného celoročního seznamování se s tematikou. Aktivity se dají začlenit do volných chvil v hodině, tedy v okamžiku, kdy má žák již zadanou práci splněnou a čeká na další zadání, případně do přestávek.

2.1.3 Druhé ročníky

Do druhých tříd jsou kromě pracovních listů zařazeny didaktické kalendáře a hry. Didaktické kalendáře se věnují povinné výbavě kola a dopravnímu značení. Jsou rozděleny na tři části, v nichž žáci přiřazují symbol k definici a k názvu. Žák sám vyhodnocuje správné přiřazení, neboť kalendáře obsahují kontrolní prvek. Kontrolním prvkem jsou symboly v dolním rohu každé části kalendáře v podobě hlavy jednoho z hrdinů MDV. Žák zkontroluje svou práci tím, že má v dolních částech tři stejné postavy. Další didaktický kalendář se věnuje křižovatkám. Žák v něm uděluje účastníkům silničního provozu pořadí, v jakém projedou křižovatkou. Plochy jsou smývatelné a na druhé straně listu je vždy řešení. I tato pomůcka má tedy sebekontrolní prvek. Do druhých ročníků jsou zařazeny didaktické hry, jako je pexeso s dopravními značkami od MDV a Policejní postřehová hra vytvořená Krajským ředitelstvím policie Středočeského kraje. Pomůcky jsou opět zařazeny do volných chvil v hodině či o přestávkách.

Obrázek 1: Didaktické kalendáře a hry

Obrázek 2: Obsah Kufříku MDV

Obrázek 3: Dopravní omalovánky a časopisy

2.1.4 Třetí a čtvrté ročníky

Na začátek třetí třídy, případně konec druhé třídy je zařazen projektový den, který je podstatou této práce, tedy bude popsán v následujících kapitolách. Do třetích a čtvrtých tříd jsou kromě pracovních listů zařazeny programy, na které třídní kolektivy docházejí na dopravní hřiště v Jablonci nad Nisou. Třetí třídy absolvují program Chodec a čtvrté třídy program Cyklista. Tyto programy zprostředkovávají preventisté na dopravním hřišti, proto nebudou v této práci více popisovány.

2.1.5 Páté ročníky

V pátých třídách žáci opakují a upevňují veškeré učivo dopravní výchovy z předešlých čtyř ročníků. Kromě pracovních listů je do výukového plánu zařazen program MDV pro školy. Jedná se o čtyřhodinový program realizovaný v jednom dni a za ideální situace při účasti čtyř skupin žáků. Skupiny za 4x45 minut projdou 4 stanoviště, která opakují vše, co se žáci dozvěděli dříve. Externí školení lektoři realizují programy Chodec, Cyklista, Pasažér ve vozidle a První pomoc. Za použití didaktických, interaktivních pomůcek reflektují s žáky komplexní téma dopravní výchovy na úrovni vhodné jejich věku.

2.2 Výukový program pro 3. ročníky ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou

Projektový den byl zařazen na začátek třetí třídy předtím, než žáci poprvé navštíví dopravní hřiště, kam docházejí na program Chodec. Časové zařazení bylo vybráno z toho důvodu, aby aktivita zopakovala a systematizovala to, co si žáci osvojovali v průběhu 1. a 2. ročníku prostřednictvím didaktické hry a pracovní listy MDV, a zároveň žáky připravila na program na dopravním hřišti. Jedná se o 5hodinovou skupinovou práci, ve které se žáci postupně věnují vyvození témat dopravní výchovy, povinné výbavě kola, cyklistické přilbě, dopravnímu značení a pohybu v silničním provozu. Z toho vyplývá, že program je zaměřen spíše na chodce a cyklistu než na pasažéra ve vozidle.

2.2.1 Metodika výukového programu

Výukový program nemusí nutně kopírovat strukturu daného vyučovacího dne. Tedy výukovou jednotkou nemusí být 45minutová vyučovací hodina, ale učitel dle potřeb žáků a programu volí přestávky v činnosti individuálně. Dokonce vzhledem k tomu, že žáci pracují ve skupinách, nikoli kolektivně jako třída, mohou mít jednotlivé skupiny přestávku v jiných chvílích.

Pomůcky pro jednotlivce:

Pastelky, lepidlo, nůžky, psací potřeby, dvakrát vědomostní test (Příloha 15)

Pomůcky pro dvojici:

Pracovní list k vyvození tématu (Příloha 1)

Pomůcky pro skupinu:

Papír velikosti alespoň A1, přílohy 2–14, figurky ze stolních her, hračky – postavičky, autíčka, ...

Na začátku výuky se děti dozvědí, že je čeká jiná forma výuky, než na jakou jsou zvyklé. Práci začínají ve dvojicích. Obdrží do dvojice první pracovní list Vyvození tématu Dvojice mohou být vytvořeny libovolně, podle toho, s kým sdílí lavici nebo dle určitého kritéria, které zvolí vyučující. Například: dle pohlaví, barvy oblečení, zájmů, měsíce narození apod. Na pracovním listu je zadání, které žákům sděluje, aby vypočítali příklady. Dále že každému výsledku náleží jedno písmenko, které mají zapsat do tabulek k číslu, které k písmenku patří (výsledek). Vytvoří tak slova: reflexy, odrazky, světla, přilba,

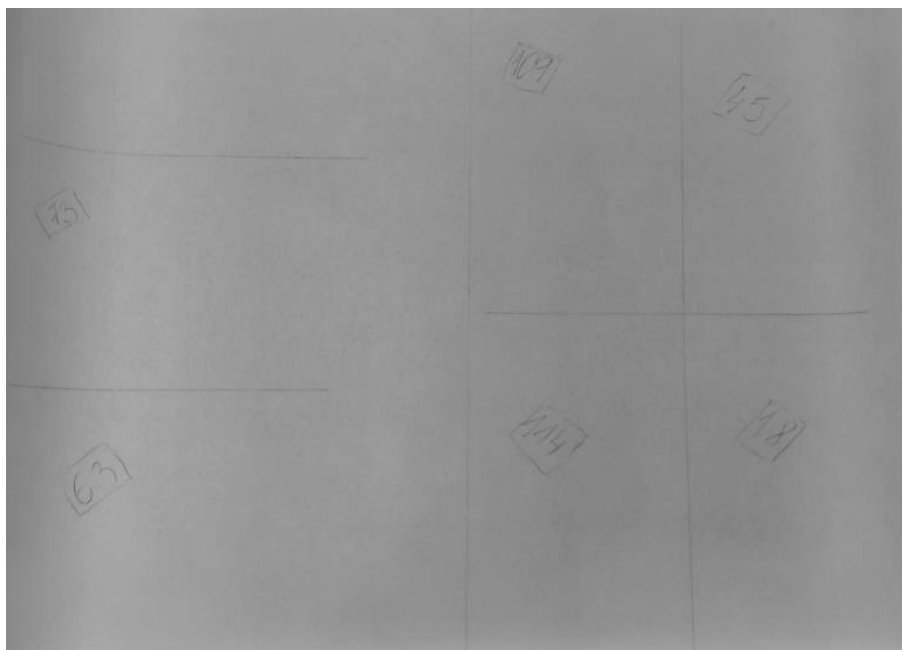
značky a kolo. Vyučující dává pozor, které dvě dvojice či tři dvojice měly pracovní list první a správně dokončený. Zadání nabádá žáky k zamyšlení, jaké bude téma dne. Proběhne brainstorming, díky kterému by třída měla dojít k závěru, že se jedná o téma dopravní výchovy či bezpečnosti v silničním provozu.

Součástí programu je vědomostní test, který žáci vypracují na jeho začátku a konci. Je vhodné test zařadit po brainstormingu. Motivací žáků může být vybidnutí: „Pojďme si zjistit, co o tématu víme.“ Testování slouží k tomu, aby žáci mohli pozorovat svůj postup a vyučující přínos programu. Případně získává povědomí o tom, čemu je potřeba se více věnovat nebo na tuto problematiku upozornit lektora dopravního hřiště. Popis a zároveň vyhodnocení testu z realizace projektu viz kapitola Vědomostní test.

V dalším kroku si děti zahrají hru Policista. Dvě či tři dvojice, které měly nejrychleji dokončený pracovní list, se stávají policisty a zároveň kapitány pro budoucí skupiny. Policisté se rozestaví po třídě a ostatní děti se stávají účastníky silničního provozu, začnou se volně pohybovat. Vyučující se stává semaforem. Hlásí barvy: červená a zelená. Děti by měly vědět, na jakou barvu se pohybují a na jakou naopak pohyb zastaví. Policisté hlídají účastníky silničního provozu, a pokud vidí, že některý z nich porušil pravidla, tak ho vyřadí ze hry a zároveň začlení do své skupiny. Policisté by měli být před začátkem hry seznámeni s nejvyšším možným počtem dětí, které mohou jednotlivě vyřadit, tedy kolik jich mohou začlenit do svého týmu. Dle počtu žáků ve třídě se mění počet policistů a množství dětí, které policista může vyřadit.

Žáci po prvních aktivitách zjišťují, že budou pracovat ve skupinách na tématu dopravní výchovy. Na začátek skupinové práce je potřeba vyvodit pravidla, kterými se budou při své práci řídit. Žáci si pravidla volí sami a zaznamenávají je na tabuli, aby byla po celou nadcházející práci viditelná a vyučující i žáci na ně mohli upozorňovat.

Skupiny získávají podklad pro skupinovou práci. Jedná se o papír většího formátu, na kterém je prostor pro osm listů A4. Na papíře budou připravené plochy pro obrázky vhodného chování chodce, 4 části mapy, křížovku, pro obrázek kola, popis dopravního značení. Tyto materiály získají v dalších krocích a umístí je dle návodu na příslušné textové pole.

Obrázek 4: Pracovní plocha

Prvním úkolem ve skupině je popsat správné chování chodce. Skupiny obdrží sadu obrázků, na kterých je vyobrazeno vhodné i nevhodné chování chodce (Správné chování chodce). Úkolem je vybrat obrázky, které zobrazují žádoucí chování, donést je vyučujícímu a svůj výběr vysvětlit.

Obrázky zobrazující správné chování chodce

(Portál bezpecnecesty.cz a martinpalicka.cz)

- Park jako místo pro hru – opakem jsou děti hrající si na silnici
- Chodci čekající u přechodu pro chodce – opak je chlapec, který vběhl do vozovky
- Po chodníku chodíme vpravo (dvě děti na chodníku) – opakem jsou děti na skateboardu a kolečkových bruslích
- Používání reflexních prvků za snížené viditelnosti (reflexní vesta) – opakem jsou děti čekající na autobusové zastávce

Pokud úkol splní správně, mohou vytvořit první část plakátu – nalepit správné chování chodce a vytvořit nadpis. Místo, na které mají správné chování chodce nalepit, zjišťují v zadání díky splnění početní úlohy.

V programu realizovaném pro potřeby této práce je výsledkem početní úlohy číslo 73. Žáci tedy na pracovní ploše hledají prostor, který je označen číslem 73 a vytvoří na něj plakát – Správné chování chodce.

Obrázek 5: Správné chování chodce – plakát

Za vytvoření první části plakátu dostávají pracovní list, který se věnuje povinné výbavě kola (Povinná výbava jízdního kola). Pracovní list obsahuje obrázek kola a seznam povinné výbavy. Jednotlivé body žáci umísťují k vodícím čarám na kole. Pravidlem umístění popisku je anglická slovní zásoba. Tabulka 1: Umístění povinné výbavy obsahuje výčet slov pro realizaci projektu na ZŠ Mozartova. Vodící čára obsahuje anglické slovo, druhá strana lístku s termínem povinné výbavy je popsána českým překladem.

Povinná výbava	Text na vodící čáře, na pojmu
Dvě na sobě nezávislé brzdy	Tužka, a pencil
Červená odrazka	Pero, a pen
Oranžové odrazky	Guma, a rubber
Zakončení páček	Pravítko, a ruler
Bílé světlo	Penál, a pencil-case
Zdroj elektrického proudu	Kniha, a book
Bílá odrazka	Červená, red
Oranžové odrazky	Modrá, blue
Zaslepení konců řídicích	Zelená, green
Uzavření matic	Žlutá, yellow
Červená blikáčka	Zlatá, gold

Tabulka 1: Umístění povinné výbavy

V realizovaném projektu: Každá mapa má z druhé strany početní operaci, která procvičuje násobení a sčítání. Jedná se o příklady:

$$3 \cdot 5 + 2 \cdot 7 + 4 \cdot 4 =$$

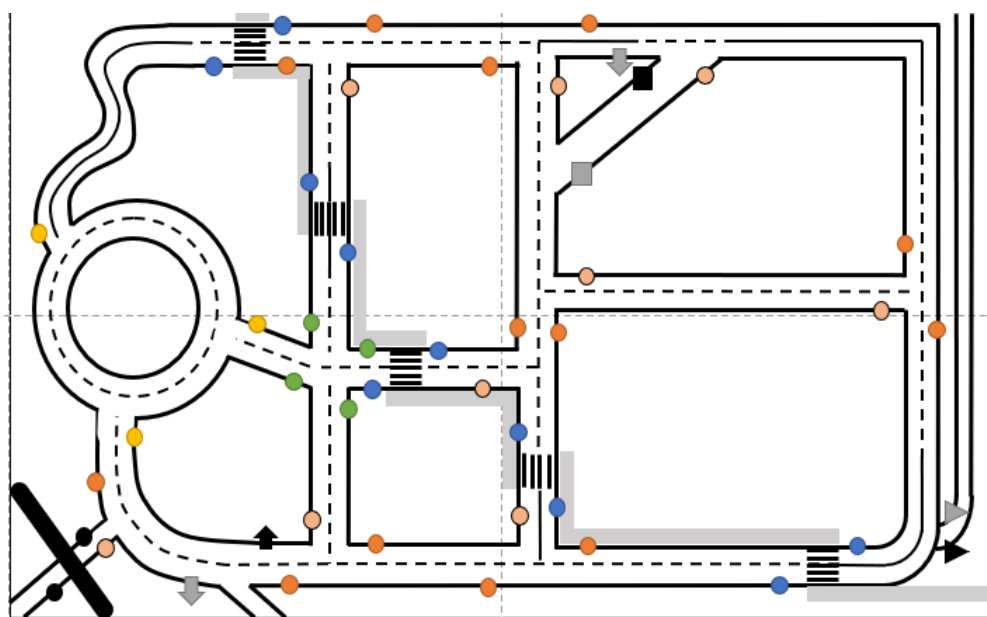
$$5 \cdot 2 + 8 \cdot 4 + 9 \cdot 8 =$$

$$6 \cdot 1 + 7 \cdot 0 + 3 \cdot 4 =$$

$$6 \cdot 7 + 7 \cdot 9 + 2 \cdot 2 =$$

Na pracovní ploše žáci naleznou čísla, která odpovídají výsledkům těchto úloh: 45, 114, 18, 109.

V listech jsou zapsána písmenka, která budou sloužit pro aktivitu spojenou se situováním dopravního značení do mapy. Každá dopravní značka má z druhé strany slovo, v němž je vynechané písmenko. Pro každý druh dopravní značky jsou zvolena slova, do kterých je možné doplnit vždy stejné písmenko. Například na dopravních značkách Hlavní pozemní komunikace budou slova, kam bude možné doplnit pouze „i“. Tomu bude odpovídat místo na mapě, kde bude napsané „i“. Žáci značku nalepí na dané místo. Obrázek 8: Mapa s vodícími symboly poslouží k tomu, aby vyučující věděl, kam má zapsat stejný text.

Obrázek 8: Mapa s vodícími symboly

Obrázek je doplněn o symboly, které odpovídají určité dopravní značce. Pro seznam symbolů, dopravních značek a textu použitého při realizaci programu viz Tabulka 2: Význam symbolů v mapě pro vyučující.

Symbol v mapě	Dopravní značení (ks)	Text při realizaci projektu
Modrý kruh	Přechod pro chodce (10)	i
Oranžový kruh	Hlavní pozemní komunikace (13)	y
Růžový kruh	Dej přednost v jízdě (9)	ů
Zelený kruh	Semafor (4)	ú
Žlutý kruh	Kruhový objezd a Dej přednost v jízdě (3)	tenis, fotbal, běh
Černý kruh	STOP (2)	!
Šedá šipka	Zákaz odbočení vpravo (2)	?
Černá šipka	Zákaz odbočení vlevo (1)	.
Černý obdélník	Zákaz vjezdu všech vozidel (1)	bratříček
Šedý obdélník	Jednosměrný provoz (1)	barák
Černý trojúhelník	Stezka pro cyklisty (1)	jahoda
Šedý trojúhelník	Konec stezky pro cyklisty (1)	zvíře

Tabulka 2: Význam symbolů v mapě pro vyučující

Sadu obrázků dopravních značek (Potřebné dopravní značky pro jednu skupinu) skupina obdrží za úkol Přilba. Skupině je zapůjčena cyklistická přilba. Úkolem skupiny je přilbu správně upevnit jednomu ze členů skupiny. Ukázat výsledek vyučujícímu a popsat, co bylo na přilbě upravováno a z jakého důvodu.

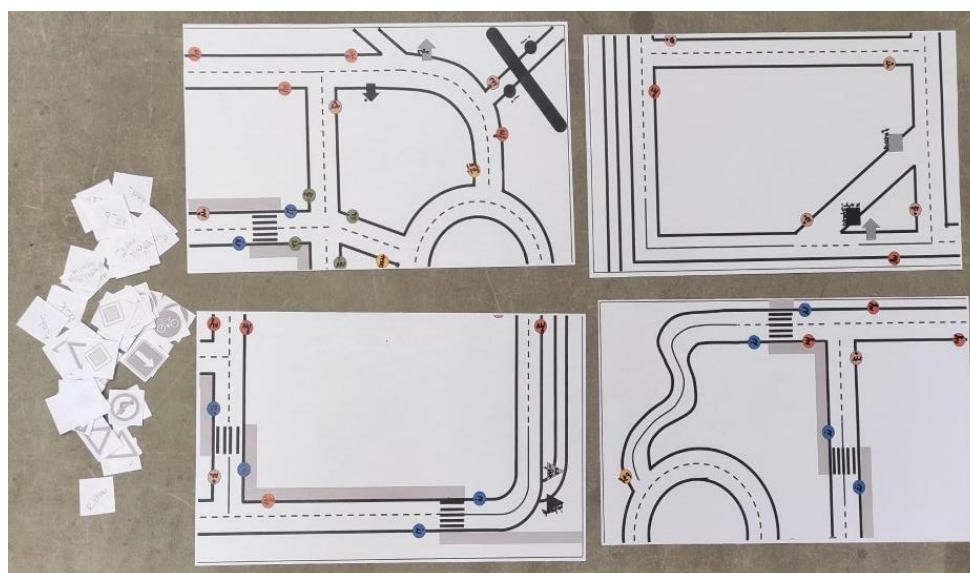
Správné nasazení přilby:

Přilba je nasazena na temeno hlavy a utažená po obvodu hlavy tak, aby při předklonění na hlavě držela i bez zapnutí popruhů. Je zkontrolována pozice přilby. Při přiložení dvou prstů ke kořenu nosu se vrchního prstu dotýká kšilt přilby. Nositel kontroluje narovnání popruhů a reguluje jejich cestu. Popruhy vedou kolem uší. Jeden před uchem, druhý za uchem, potkávají se ve sponě, která je umístěna těsně pod ušním lalůčkem. Popruhy nejsou překroucené. Přilba je zapnutá tak, aby bylo možné vložit mezi zapínání a bradu dva prsty, pak popruhy ani neškrtí, ani nepřepadávají přes bradu. (Metodika TSB)

Jak již bylo zmíněno výše, značky mají z druhé strany slova. V Tabulka 3: Konkrétní text pro obrázky dopravního značení je zaznamenán konkrétní text, kterým jsou opatřeny druhé strany obrázků dopravního značení pro realizaci programu na ZŠ Mozartova pro účely této práce. Vynechané písmenko či symbol jsou zvýrazněny.

Dopravní značení	Konkrétní text
Přechod pro chodce	židle, čidlo, čtyři, hřib, hadi, kořist, oří, divadlo, ticho, křik
Hlavní pozemní komunikace	dný, hry, dary, hymna, hody, vchody, ryba, boty, hrady, zámky, ženy, pračky, vody
Dej přednost v jízdě	vůl, dvůr, kůl, zrůda, kůň, lůno, lůžko, tůně, Růžena
Semafor	úl, únos, úterý, útržek
Kruhový objezd a Dej přednost v jízdě	Hledej slovo podřazené ke slovu SPORT.
STOP	Vstávej!, Chyt' ho!
Zákaz odbočení vpravo	Kolik je hodin?, Máš mě rád?
Zákaz odbočení vlevo	Je mi osm.
Zákaz vjezdu všech vozidel	Hledej slovo lichotivé.
Jednosměrný provoz	Hledej slovo hanlivé.
Stezka pro cyklisty	Hledej slovo souřadné ke slovu JABLKO.
Konec stezky pro cyklisty	Hledej slovo nadřazené ke slovu OPICE.

Tabulka 3: Konkrétní text pro obrázky dopravního značení

Obrázek 9: Dopravní značení a mapy – příprava

Žáci jsou skrze zadání vybídnuti k nalepení značek a k vytvoření další části plakátu, kam umístí vysvětlení jednotlivých dopravních značek. V Tabulka 2: Význam symbolů v mapě pro vyučující jsou uvedeny počty obrázků dopravního značení, jež jsou

opatřeny textem. Obálka obsahuje jeden navíc od každého druhu. Tyto obrázky mohou být použity pro vytvoření plakátu. Pokud žáci potřebují, využijí indicie, které budou umístěny na zdech třídy, případně chodby (Indicie k dopravním značkám Žák nalezne text, ve kterém je zaznamenáno, jak konkrétní značka vypadá a jak má za její přítomnosti účastník silničního provozu jednat. Informaci donese skupině. Díky tomu skupina zjišťuje, případně pouze kontroluje svou domněnku a vytváří legendu mapy. Jde o podobnou část pracovního podkladu, jako při vytváření oblasti Správné chování chodce. Nyní se jedná o Dopravní značení.

Konečná část výukového programu je spojená s výtvarnou výchovou a didaktickým použitím plakátu. Žáci vytvořili pracovní plochu, na níž jsou tři plakáty: Správné chování chodce, Dopravní značení a Povinná výbava kola, dále mapa, která se skládá ze čtyř částí, a jsou na ní správně umístěné dopravní značky. Žáci dostanou instrukci (Zadání výtvarné práce a didaktického použití), že si vytvořili plán vlastního města. Z toho vyplývá, aby dali plakátu název, vybarvili značky a do svého města nakreslili, co by v něm sami chtěli a potřebovali mít, například budovy, parky, obchody, sochy, stromy. Cokoliv, co je napadne. Na plakát mohou umístit i křížovku. Žáci si mohou zapůjčit figurky a další malé hračky, se kterými se mohou v „jejich městě“ pohybovat, ale za dodržování pravidel silničního provozu.

Obrázek 10: Plakát Dopravní výchova – kompletní

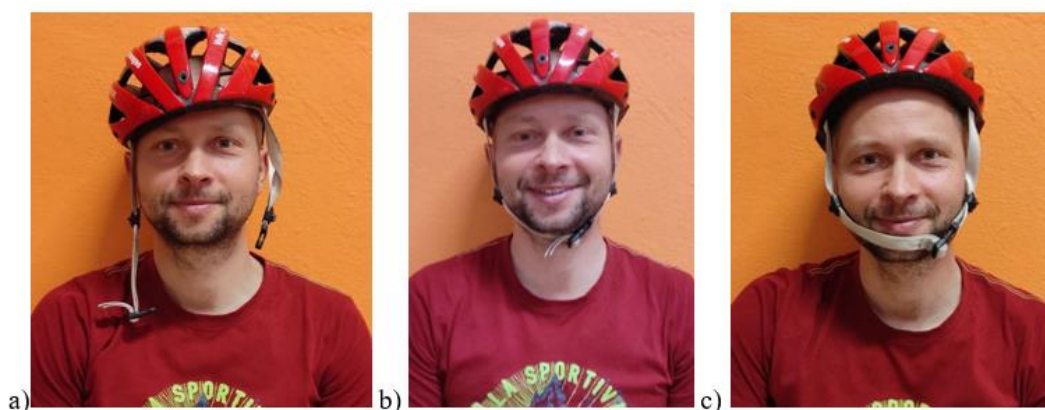
Na konci výukového programu žáci znovu vyplní vědomostní test. Po konečném testování je vhodné, aby žáci měli možnost srovnat své odpovědi s odpověďmi na začátku programu a dozvěděli se správné odpovědi. Tedy aby mohli pozorovat osobní pokrok a byli obeznámeni se správným řešením.

2.2.2 Vědomostní test

Vědomostní test je sestaven z několika nenáročných otázek, které mapují znalosti žáků v oblasti dopravní výchovy. V těch oblastech, kterým se poté věnuje samotná projektová výuka. Testové otázky jsou vytvořeny na základě práce s obrázky.

První otázka se věnuje se věnuje správnému nasazení cyklistické přilby. Žáci ze tří obrázků vybírají jeden, který zobrazuje správné připevnění přilby a na zbývajících dvou obrázcích hledají chyby, kterých se Honza (vyučující na ZŠ Mozartova, jedná se tedy o soukromou fotografii, ke které byly poskytnuty práva) dopustil. Tyto chyby označují kroužkem.

1. Prohlédni si obrázky. Na všech vidíš Honzu, který se snaží si správně obléknout cyklistickou přilbu. Na jednom obrázku se mu to podařilo, **zakroužkuj ten správný**. Na zbylých obrázcích **zakroužkuj chyby**, kterých se Honza dopustil.

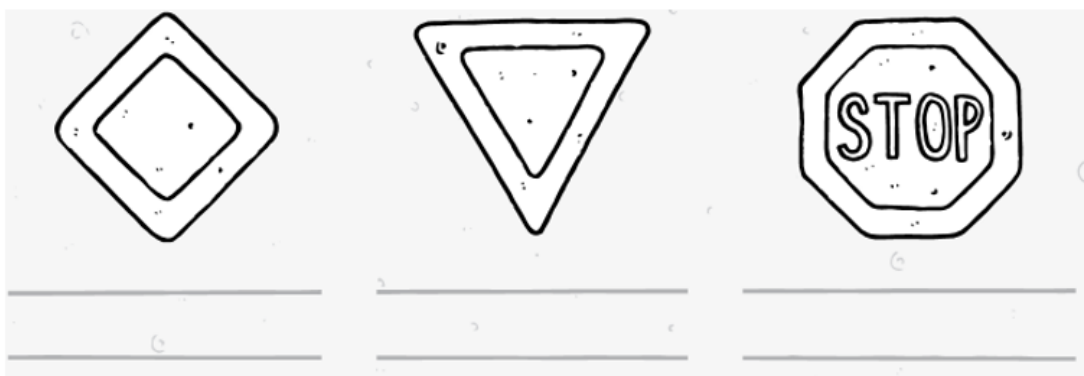
Druhá otázka se věnuje povinnosti použití cyklistické přilby. Žáci vyberou jednu správnou možnost.

2. Do kolika let musíme vždy nosit přilbu? (Je povinná)
  - a) Nemusíme nikdy
  - b) Do 12 let
  - c) Do 15 let
  - d) Do 18 let
  - e) Vždycky musíme

Třetí otázka je zaměřena na znalost dopravního značení. Byly vybrány tři nejběžnější dopravní značky upravující dopravní provoz. Úkolem žáků je značení vybarvit a na volné řádky popsat chování, které jsou povinni vykonat, pokud na značky narazí.

3. **Vybarvi** dopravní značky na obrázcích. Víš, co znamenají? **Napiš**, co musíš dělat, když takovou značku vidíš.

Čtvrtá otázka ověřuje znalost povinné výbavy jízdního kola. Žáci na volné řádky pojmenují věci na obrázcích a kroužkem označí ty možnosti, které popisují povinnou výbavu kola.

4. **Pojmenuj** věci na obrázcích a **zakroužkuj ty**, které na svém kole vždy musíme mít.

Cílem páté otázky je ověřit znalosti reflexních prvků a jejich důležitosti. Žáci pojmenují věci na obrázku, vyjádří se, k čemu jsou prvky užitečné, a kdy je využíváme.

5. Prohlédni si obrázky a odpověz na otázky.

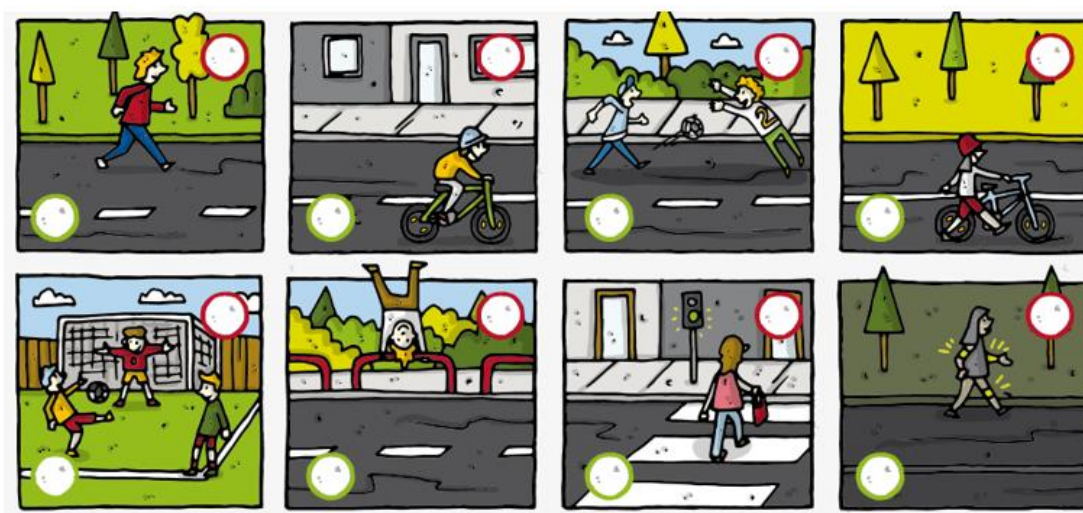
Jak se to jmenuje? _____

Kdy to nosíme? _____

K čemu nám je to dobré? _____

Poslední, šestá otázka mapuje vědomí správného, tedy bezpečného chování v dopravním provozu. Žáci označují jednotlivé obrázky, podle toho, jestli se jedná o ukázkou bezpečného či nesprávnému chování.

6. Vyber obrázky, na kterých se lidé chovají správně.

Obrázky, které jsou použité ve třetí až šesté otázce jsou čerpány z pracovních listů Markétiny dopravní výchovy, které jsou dostupné:

<https://www.dopravnivychova.cz/stranky/98/pracovni-listy.html#sheet202>

Obrázek v první otázce je vytvořen speciálně pro potřeby této závěrečné práce a metodického materiálu pro výuku dopravní výchovy na ZŠ Mozartova.

Vyhodnocení testu:

Projektová výuka byla realizována ve třetí třídě za přítomnosti 25 žáků a dvou vyučujících.

Před realizací projektu v první otázce téměř všichni žáci vybrali správnou možnost připevnění cyklistické přilby. U obrázku a) většina žáků správně označila chybu, že je helma rozepnutá a nakřivo nasazená, překroucený pásek u ucha neodhalil žádný z žáků. U možnosti c) téměř žádný z žáků neoznačil chybu odsunutí helmy z čela, ale téměř všichni označili zapínání posunuté přes bradu.

Po realizaci projektu všichni žáci označili chyby: rozepnutí helmy, posunutí zapínání přes bradu a křivé nasazení. Více žáků označilo posunutí helmy do zadní části hlavy a větší množství označilo i překroucení pásku, nicméně stále ne ani polovina. Částečně tento výsledek přisuzují nevhodně pořízené fotce k dané problematice.

Odpovědi ve druhé otázce: Do kolika let musíme vždy nosit přilbu? V prvním sloupečku můžeme vidět možnosti odpovědí na otázku, druhý popisuje odpovědi před realizací projektu a třetí sloupeček odpovědi žáků po projektu. Správná odpověď na otázku je v tabulce zvýrazněná.

Možnost	Odpověď před realizací projektu	Odpověď po realizaci projektu
Nemusíme nikdy	3	1
Do 12 let	0	0
Do 15 let	9	5
Do 18 let	8	15
Vždycky musíme	5	4

Tabulka 4: Vyhodnocení druhé otázky

Ve třetí otázce byla nejčastější chyba opačné použití barev u dopravní značky Hlavní pozemní komunikace. Žádný z žáků správně nepojmenoval značku Hlavní pozemní komunikace ani Dej přednost v jízdě, ani správně neurčil, jak za přítomnosti této značky mají jednat. Značku „STOP“ pojmenovali či popsali správně téměř všichni žáci. Po realizaci výuky většina žáků správně vybarvila značky i popsala, jak se v jejich přítomnosti správně chovat. U prvních dvou značek byly formulace rozmanité a některé nesrozumitelné či nejasné, ale v podstatě popsaly skutečnost.

U povinné výbavy kola žáci zvládli pojmenovat věci na obrázcích, výraznější problém se objevil u obrázku b) blatník. Často popsali obrázek jako kolo. Zvonek a odrazky většina žáků označila jako povinný, blatník jako nepovinný. Po výuce nastala výrazná změna u zvonku, kde žáci většinou popsali zvonek jako nepovinný.

V otázce pět většina žáků popsala věci na obrázku jako odrazky, které se používají ve tmě (nezahrnuli další projevy snížené viditelnosti) a správně označili, že je používají, aby byli vidět.

Po projektu většina žáků používala termín reflexy a do důvodu jejich používání zapsali i další pojmy, nejčastěji déšť nebo mlhu.

V poslední otázce, měli žáci problém s vypracováním otázky, nebylo jim jasné, jak mají při jejím plnění postupovat, byl tedy potřeba větší zásah ze strany vyučujících, domnívám se, že neovlivnil výsledky testu. Téměř všichni správně zvolili obrázky, na kterých si děti hrají na nevhodných místech, někteří vybrali obrázek, kde se cyklista pohybuje vedle jízdního kola uprostřed pravého pruhu. Několik dětí vybralo i obrázky, kde je zobrazen chodec, který jde po levém kraji vozovky ve dne i v noci, jako chybné. Po výuce se zvýšilo množství správných odpovědí. Chodce na levém kraji vozovky nevybral téměř nikdo. Stále někdo vybíral správný pohyb cyklisty vedle kola uprostřed vozovky.

Celkově se z výsledků dvou testování zdá, že krátkodobý dosah realizované projektové výuky je pozitivní a přínosný. Zůstává otázkou, jaký přínos by měl projektový den dlouhodobě. V souvislosti s tím by autorka práce navrhla další prověření znalostí žáků po delším časovém úseku.

Závěr

Závěrečná práce se zabývá tematikou dopravní výchovy na ZŠ Mozartova – Jablonec nad Nisou. Byl proveden rozbor kurikulárních dokumentů a bylo analyzováno zastoupení dopravní výchovy ve výuce na základních školách. Důraz byl kladen na rozbor ŠVP vybrané školy. V rámci práce byl vytvořen plán výuky dopravní výchovy pro ZŠ Mozartova, přičemž větší důraz byl kladen na zastoupení dopravní výchovy na 1. stupni. Částí výukového plánu je projektová výuka pro 3. ročník školy, která byla hlavním cílem závěrečné práce. Vytvořený projekt se realizoval ve školním roce 2020/21 ve 3. třídě a na základě výsledků vědomostního testu byla vyhodnocena jeho využitelnost a přínos ve výuce na 1. stupni do budoucna.

Bylo zjištěno, že dopravní výchova netvoří samostatnou oblast či obor v RVP ZV, ale v některých výstupech případně výukových obsazích má své zastoupení. Práce popsala možné naplňování klíčových kompetencí a průřezových témat v rámci dopravní výchovy, na které kurikulární dokumenty kladou důraz. V RVP ZV se dopravní výchova nejčastěji vyskytuje v očekávaných výstupech, které popisují správné chování v silničním provozu, obecná pravidla chování či chování za krizových situací. V ŠVP ZŠ Mozartova je dopravní výchova ukotvena v předmětech: prvouka, tělesná výchova, přírodověda, výchova ke zdraví a občanská výchova.

Autorka práce navrhla výukový plán dopravní výchovy pro ZŠ Mozartova s cílem zařazení výuky dopravní výchovy do všech ročníků prvního stupně, neboť doposud největší váha a zodpovědnost ležela na vyučujících 4. tříd, ve kterých jsou žáci připravováni na zkoušky mladého cyklisty. Pro všech pět ročníků 1. stupně byl navržen postup jak tematiku začleňovat. Do všech tříd budou dodány pracovní listy, které jsou vytvořeny na principu mezipředmětových vztahů, tedy je vhodné je využívat při výuce jiných předmětů. První dva ročníky budou postupně seznamovány s tématem pomocí didaktických her, omalovánek a časopisů, které jsou začleňovány do volných chvil při výuce či o přestávkách. Stejně jako většina dalších materiálů, tak i tyto byly poskytnuty Týmем silniční bezpečnosti v rámci projektu Markétina dopravní výchova, se kterou autorka práce úzce spolupracuje. Do třetího ročníku byl navržen projektový den, jehož představení je předmětem práce. Ve třetím a čtvrtém ročníku žáci docházejí na Dětské dopravní hřiště Jablonec nad Nisou na program Chodec a Cyklista. S žáky pátého ročníku bude celá problematika zopakována pomocí čtyřhodinového programu, který realizují externisté Týmu silniční bezpečnosti. Výukový plán na druhém stupni zahrnuje využívání

mezipředmětových pracovních listů a spoléhá na dobrovolnost a vůli jednotlivých vyučujících.

Cílem práce bylo vytvoření, realizace a vyhodnocení pětihodinového projektového dnu. Projekt byl relativně časově a organizačně náročný. Pro další použití autorka zvažuje omezení či zjednodušení některých aktivit. Nicméně dle vyhodnocených testů, se výuka zdá být efektivní a přínosná. Tento závěr lze učinit jen v rámci krátkodobého významu. Jaký přínos by projektová výuka měla dlouhodobě není jasné, proto autorka navrhovala opětovné prověření vědomostí žáků po několika měsících. Toto třetí testování by netvořilo část výukového programu, ale sloužilo by pouze k ověření výsledků této práce. Nicméně nastala situace, kdy i žáci prvního stupně se učili distančně, tuto myšlenku zkomplikovala a autorka práce nechtěla testy zadávat do distanční výuky, která by mohla ovlivnit relevanci odpovědí, a tedy výsledky v oblasti přínosu celé závěrečné práce.

Přínos práce autorka spatřuje v návrhu komplexní a systematické výuky dopravní výchovy. Ze závěrečné práce mohou čerpat vyučující, kteří mají zájem změnit výuku dopravní výchovy na jejich škole. Práce má ambici poskytnout vyučujícím na 1. stupni ZŠ Mozartova návrh, jak snížit nároky na učitele i žáky 4. ročníku, a to rozprostřením výuky do všech ročníků a kladením vyššího důrazu na problematiku dopravní výchovy. Některé body programu již byly postupně zařazovány, komplexní zavedení plánu autorka práce očekává od nového školního roku, tedy roku 2021/22.

Seznam použitých zdrojů a literatury

Elektronické zdroje:

Bezpečné cesty [online]. [vid. 26. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.bezpecnecesty.cz/>

Když jde i život, jde všechno stranou [online]. [vid. 26. 10. 2020]. Dostupné z: <https://martinpalicka.cz/kdyz-jde-o-zivot-jde-vsechno-stranou/>

Markétina dopravní výchova [online]. [vid. 27. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.dopravnivychova.cz/>

Metodický portál RVP: Metodický portál inspirace a zkušenosti učitelů [online]. [vid. 25. 10. 2020]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <http://rvp.cz/>

Na kole jen s přílbou [online]. [vid. 27. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.nakolejensprilbou.cz/>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. [online]. [vid. 25. 10. 2020]. Dostupné z: <http://www.vuppraha.rvp.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV-pomucka-ucitelum.pdf>

Tým silniční bezpečnosti [online]. [vid. 26. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.tymbezpecnosti.cz/>

ŠVP ZŠ Mozartova – Mšeno, Jablonec nad Nisou. [online]. [vid. 26. 10. 2020]. <https://www.zsmozartova.cz/skola/dokumenty-ke-stazeni/>

Literatura:

BROM, Z., 2014. *Dopravní výchova: učebnice pro 1. - 5. ročník základní školy*. 1. vyd. Plzeň: Fraus. ISBN 978-80-7489-036-9.

HOSKOVEC, J., ŠTIKAR, J., ŠTIKAROVÁ, J., 2003. *Psychologie v dopravě*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0606.

LÍMOVÁ, L., 2006. *Teorie dopravní výchovy*. 1. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-1157-0.

STOJAN, M. a kol., 2007. *Dopravní výchova pro učitele 1. stupně ZŠ*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 224 s. ISBN 978-80-210-4251-3.

Seznam příloh

Příloha 1 – Vyvození tématu

Příloha 2 – Správné chování chodce

Příloha 3 – Tvorba plakátu bezpečného chování chodce

Příloha 4 – Povinná výbava jízdního kola

Příloha 5 – Povinná výbava jízdního kola – řešení

Příloha 6 – Křížovka

Příloha 7 – Křížovka – řešení

Příloha 8 – Mapa

Příloha 9 – Zmenšená mapa

Příloha 10 - Přilba

Příloha 11 – Dopravní značení

Příloha 12 – Potřebné dopravní značky pro jednu skupinu

Příloha 13 – Indicie k dopravním značkám

Příloha 14 – Zadání výtvarné práce a didaktického použití

Příloha 15 – Vědomostní test

Příloha 1 – Vyvození tématu

Milí třetíáci, vypočítejte příklady v tabulce. Každý výsledek má svoje písmenko.

Jednotlivá písmenka zapište do rámečků nad číslo, které písmenku patří. Vyšlo vám šest slov, jsou to nápovědy.

Už víte, jaké bude naše dnešní téma?

28	56	2	49	56	36	0

4	12	28	6	7	1	0

8	5	56	10	49	6

14	28	18	49	21	6

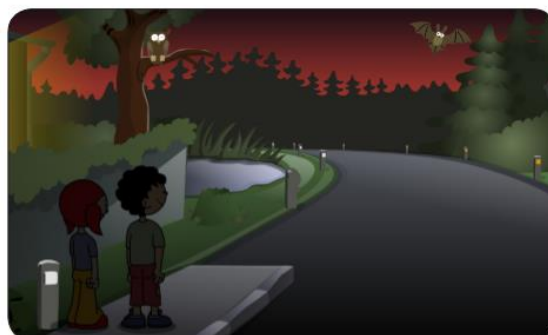
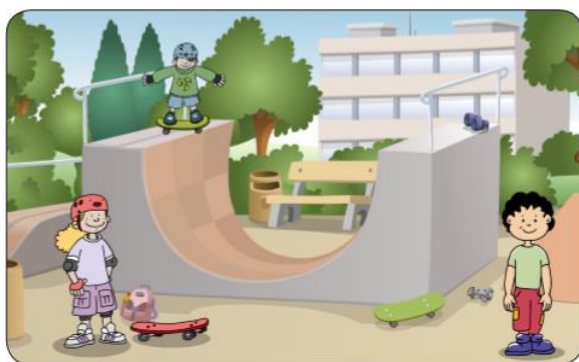
7	9	6	3	1	0

1	4	49	4

$4 \cdot 7 =$	R
$16 : 4 =$	O
$32 : 4 =$	S
$63 : 7 =$	N
$8 \cdot 7 =$	E
$4 \cdot 3 =$	D
$25 : 5 =$	V
$27 : 9 =$	Č
$4 : 2 =$	F
$18 : 3 =$	A
$40 : 4 =$	T
$7 \cdot 7 =$	L
$21 : 3 =$	Z
$2 \cdot 7 =$	P
$6 \cdot 6 =$	X
$5 : 5 =$	K
$6 \cdot 3 =$	I
$32 \cdot 0 =$	Y
$3 \cdot 7 =$	B

Příloha 2 – Správné chování chodce

Pojďme se podívat na obrázky. Každý z nich zobrazuje chování chodce, ale ne každé chování je správné. Vyberte obrázky, na kterých se lidé chovají podle pravidel a dávají pozor na bezpečnost svoji i ostatních. Obrázky s nevhodným chováním můžete škrtnout.

Pokud máte úkol splněný, běžte paní učitelce ukázat své řešení a vysvětlete jí, proč jste některé obrázky vybrali a jiné ne.

Pokud je vaše řešení správné, něco získáte.

Příloha 3 – Tvorba plakátu bezpečného chování chodce

Vystříhejte si obrázky, na kterých je správné chování chodce.

Spočítejte úlohu a zjistíte, jaký prostor je pro tuto aktivitu vyhrazen na Vaší pracovní ploše (velký papír), protože na pracovní ploše naleznete stejné číslo, jako je výsledek tohoto příkladu.

Návod: Proved'te písemné sčítání v prvním sloupečku, výsledek napište na první řádek v dalším sloupečku a znovu proved'te písemné sčítání. Výsledek napište na první řádek třetího sloupečku a sečtete.

$$\begin{array}{r|l|l} 51 & & \\ 5 & 9 & 8 \\ \hline & & \end{array}$$

Hledejte poslední výsledek na pracovní ploše.

Vymyslete nadpis, který by odpovídal tématu obrázků.

Do ohraničeného prostoru nalepte obrázky a napište krásný velký barevný nadpis. Tím vytvoříte první část plakátu a můžete si jít pro další pracovní list. Ten se bude týkat jízdního kola.

Dobrá práce!

Příloha 4 – Povinná výbava jízdního kola

Od chodce se přesouváme k cyklistovi. Na obrázku níže vidíte jízdní kolo, vystříhněte ho i s vodicími čarami.

Najděte na pracovním prostoru číslo, které je > 45 a < 73 , a kolo na něj nalepte.

Vystřihněte následující pojmy (jedná se o části povinné výbavy jízdního kola)
a přiložte je na vodící čáru, ke které myslíte, že patří. Napomůže překlad
anglických slov.

Dvě na sobě nezávislé brzy

Červená odrazka

Oranžové odrazky

Zakončení páček

Bílé světlo

Zdroj elektrického proudu

Bílá odrazka

Oranžové odrazky

Zaslepení konců řídítek

Uzavření matic

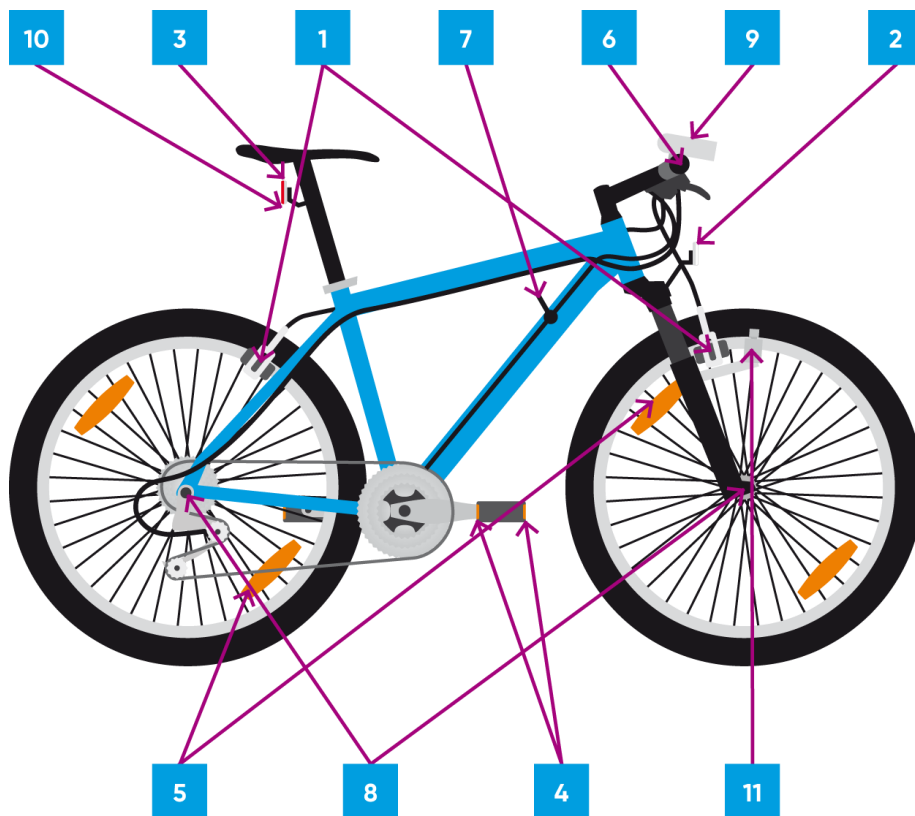
Červená blikačka

Až budete mít přiložené všechny popisky, zavolejte si paní učitelku na kontrolu.

Pokud budete mít správně, získáte křížovku.

Vedete si dobře, jen tak dál!

Příloha 5 – Povinná výbava jízdního kola – řešení

TYTO ČÁSTI JSOU POVINNÉ PRO KAŽDÉ JÍZDNÍ KOLO:

1. dvě na sobě nezávislé účinné brzdy
2. přední odrazka bílé barvy
3. zadní odrazka červené barvy
4. oranžové odrazky na obou stranách pedálů
5. oranžové odrazky na paprscích kol
6. zaslepení konců řídítek (zátkami, rukojetmi)
7. zakončení ovládacích páček (brzdy, měniče převodu) musí být obaleny materiálem pohlcujícím energii
8. matice nábojů kol, pokud nejsou křížové nebo rychloupínací, musí být uzavřené

PŘI JÍZDĚ ZA SNÍŽENÉ VIDITELNOSTI MUSÍ BÝT JÍZDNÍ KOLO DÁLE VYBAVENO:

9. vpředu světlometem bílé barvy
10. vzadu svítilnou se zadním obrysovým světlem červené barvy
11. zdroj elektrického proudu (dynamo, baterie)

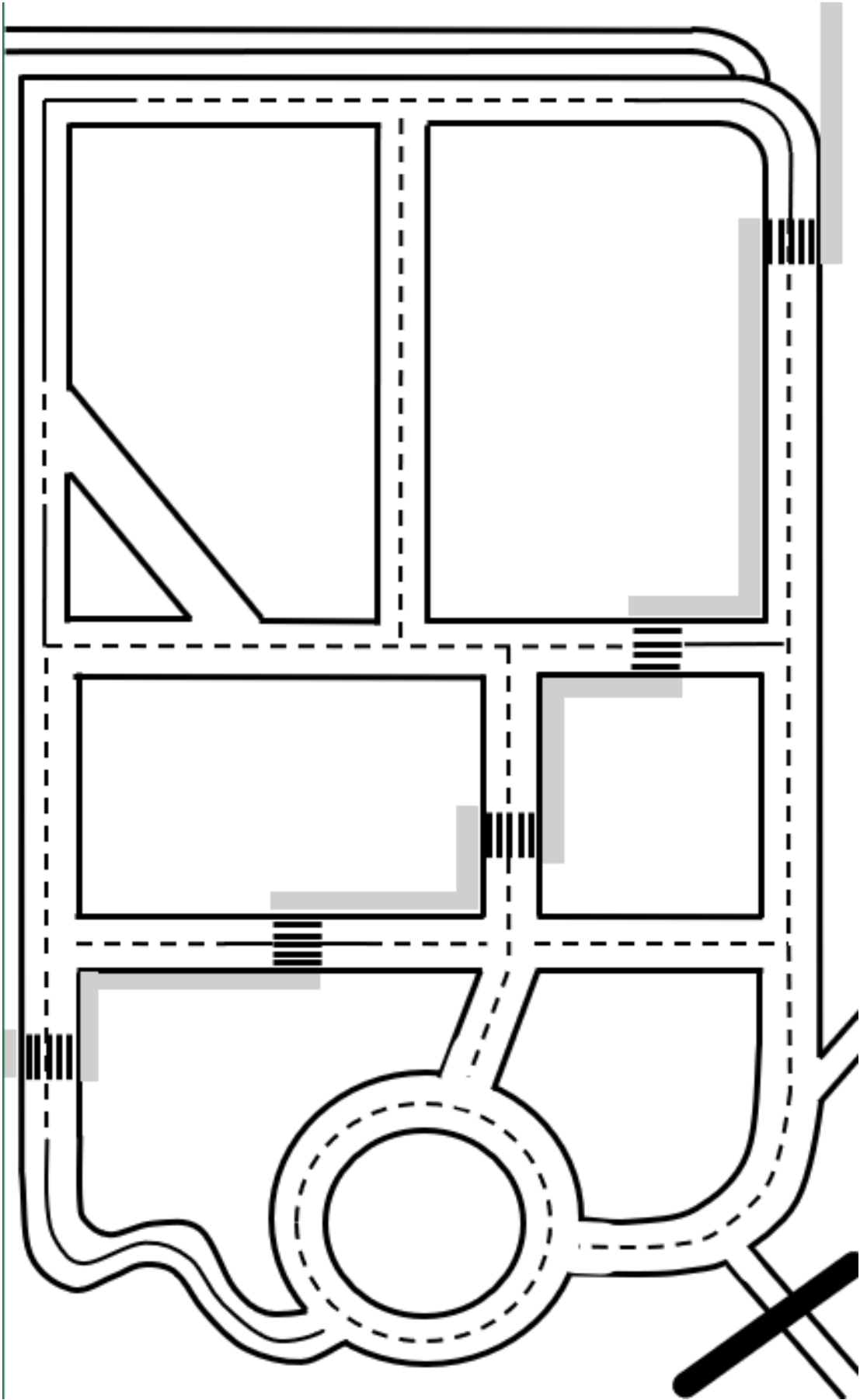

Příloha 8 – Mapa

Super! Vyluštili jste křížovku a získáváte další důležitou část. Tentokrát čtyři části. Jsou to čtyři části mapy vašeho budoucího města.

Podívejte se na druhou stranu každé mapy, vyřešte úkol a zjistíte, kam list správně umístit. Pozor, ať na sebe cesty navazují.

Příloha 9 – Zmenšená mapa

Příloha 10 - Přilba

Odvádíte skvělou práci!

Již máte plochu pokrytou plakátem k chodci, povinné výbavě kola, máte vytvořenou mapu města ze čtyř částí a za tento úkol obdržíte dopravní značení.

Veďte si do skupiny jednu přilbu a správně ji oblékněte jednomu z vás. Buďte pečliví a dávejte pozor. I pro oblékání cyklistické přilby platí nějaká pravidla.

Pokud již máte, vyhledejte paní učitelku, ukažte jí výsledek vaší aktivity a popište, jak jste postupovali.

Máte správně? Získáte obálku a další zadání.

Příloha 11 – Dopravní značení

Umístění značek

Získali jste obálku, ve které jsou obrázky dopravního značení, které potřebuje vaše město. Víte, kde je jejich místo? Kam značky umístit zjistíte na jejich druhé straně.

Otočte si značky. Co vidíte? Jsou to slova nebo slovní spojení, ve kterých chybí nějaká písmenka. Když správně doplníte písmenko, zjistíte, kam značka patří.

Nalepte ji na místo, ale pozor ať je správně otočená. Od každého druhu vám jedna zůstane, nechce si ji na straně, budete ji ještě potřebovat.

Hodně štěstí!

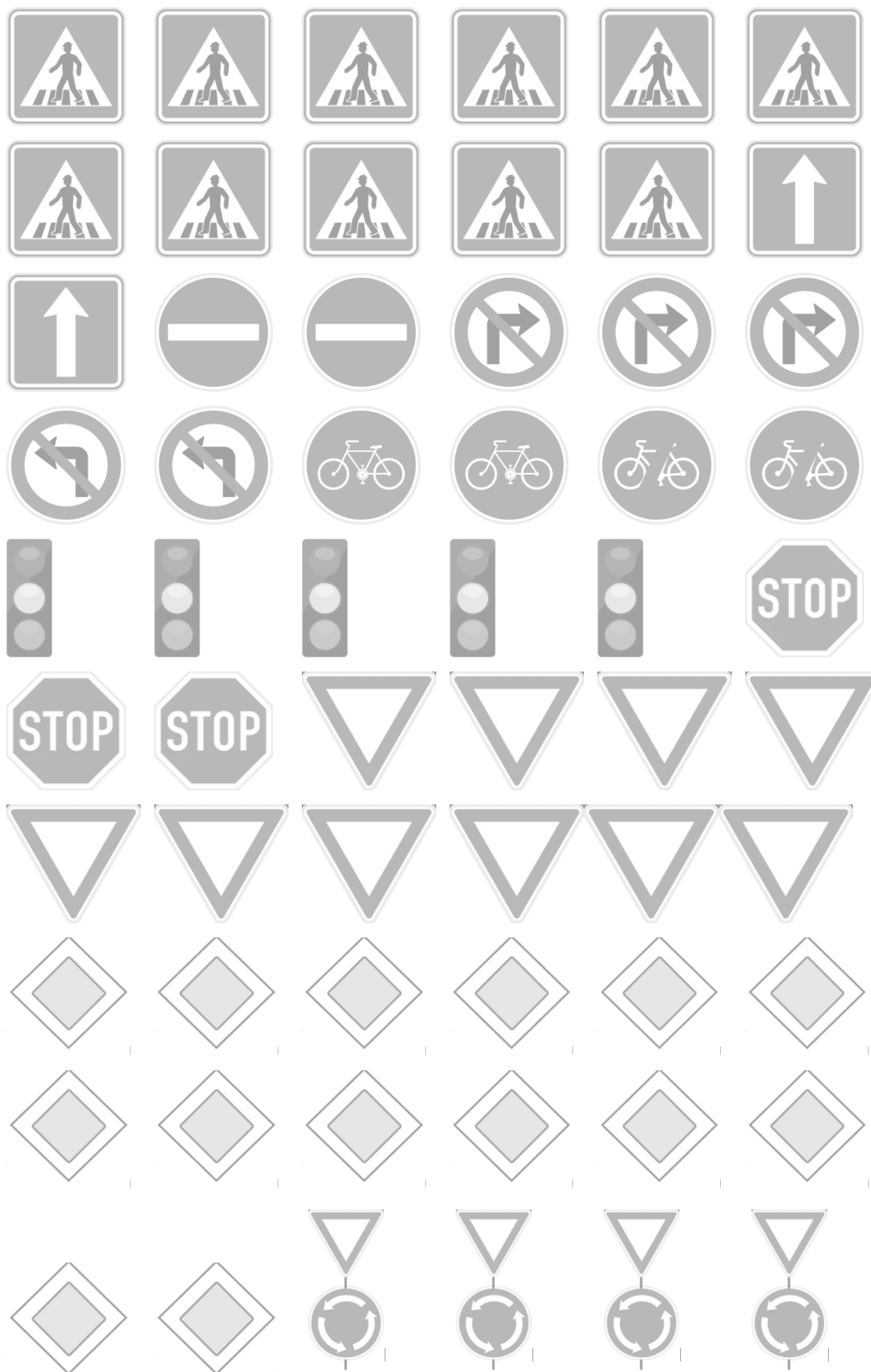
Tvorba plakátu

Značky máte nalepené, ale víte, jakou mají mít barvu a co účastníkovi dopravního provozu říkají?

Porozhlédněte se po třídě a po chodbě. Najdete indicie, které vám pomohou.

Vaším úkol je zaplnit poslední místo na plakátu, na toto místo vytvořte legendu dopravního značení. Vždy vám jeden obrázek dopravního značení zbyl. Nalepte je na plakát a vytvořte vysvětlivku. Může se jednat pouze o název dopravního značení nebo i jeho popis – tedy co se v místě výskytu této značky má a nemá dělat.

Příloha 12 – Potřebné dopravní značky pro jednu skupinu

Příloha 13 – Indicie k dopravním značkám

Jsem modro-bílo-černá dopravní značka. Mám tvar čtverce. Když mě vidíš, víš, že se blíží přechod pro chodce. Řidič dopravního prostředku dává pozor a pustí chodce.

Jsem žluto-bílá dopravní značka. Skládám se ze dvou pootočených čtverců. Ten menší je žlutý. Když mě vidíš, víš, že jsi na hlavní silnici a nemusíš dávat přednost obyčejným dopravním prostředkům.

Jsem otočený trojúhelník. Můj bílý střed lemuje červený pruh po okraji. Když mě vidíš, víš, že musíš dát přednost ostatním dopravním prostředkům.

Jsem modrá a mám tvar kruhu. Mám na sobě nakreslené bílé kolo. Tam, kde jsem, mohou jezdit pouze cyklisté. Mám i sestřičku. Ta je stejná, ale červeně přeškrtnutá a cyklostezku ukončuje. Když ji cyklista vidí, musí si dávat větší pozor, může potkat i jiný dopravní prostředek.

Jsem bílá šipka na modrém čtverci. Sdělují, že z druhé strany nepojede jiný dopravní prostředek. Na druhém konci v opačném směru mám kamaráda. To je zase červený kruh s bílým pruhem. Ten zařídí, aby nikdo z druhé strany nevjel na silnici, dává zákaz vjezdu.

Jsem jiný než ostatní značky. Měním barvy. Umím rozsvítit červenou barvu nahoře, oranžovou uprostřed a zelenou dole. Pouštím dopravní prostředky tak, aby nezpůsobily dopravní nehodu na složité křižovatce. Mám i kamarády, jeden řídí chodce a druhý řídí situaci u vlakového přejezdu. Ti ale vypadají jinak.

Já jsem modrý kruh se šipkami. Trošku vypadám jako kruhový objezd. A to není náhoda! Stojím u kruhového objezdu a upozorňuji, že tam bude. Velmi často mě tam navštěvuje obrácený trojúhelník. Jistě víš, co znamená. Jestli ne, hledej další nápovědu. Ten určuje, jak se bude dopravní prostředek chovat při vjíždění na kruhový objezd.

Mám takový zvláštní tvar. Složitější než ostatní dopravní značky. Mám osm růžků. Jsem bíle lemovaná, vybarvená červeně a nosím na sobě bílý nápis, který říká, co mají dopravní prostředky dělat. Vždy, když mě vidíš, dávej velký pozor a zastav.

My jsme také dvě. Skoro stejné. Jsme šipky na bílých kruzích s červeným rámem, ale přeškrtnuté. A každá se díváme jiným směrem. Zakazujeme odbočit na jednu nebo druhou stranu, podle toho, kam se díváme.

Příloha 14 – Zadání výtvarné práce a didaktického použití

Třetáci,

Jste v cíli své práce. Líbí se vám váš plakát? Nechybí mu něco?

Vytvořili jste se mapu svého města a dopravní pravidla, která se v něm mají dodržovat, aby se všichni obyvatelé cítili bezpečně.

Pojmenujte své město, postavte v něm domy, sochy, parky. Nakreslete, cokoli vás napadne, co by ve vašem městě nemělo chybět.

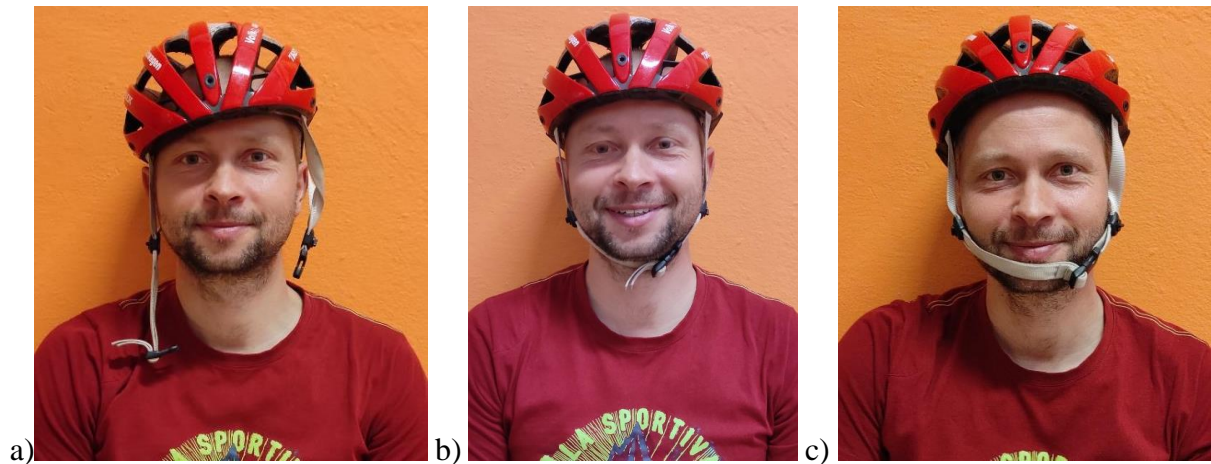
Až budete s výtvořem spokojeni, půjčte si figurky a hračky a můžete se s nimi ve vašem městě pohybovat. Zahrajte si v něm. Ale pozor na pravidla!

Hezkou zábavu.

Příloha 15 – Vědomostní test

Co víme o dopravní výchově?

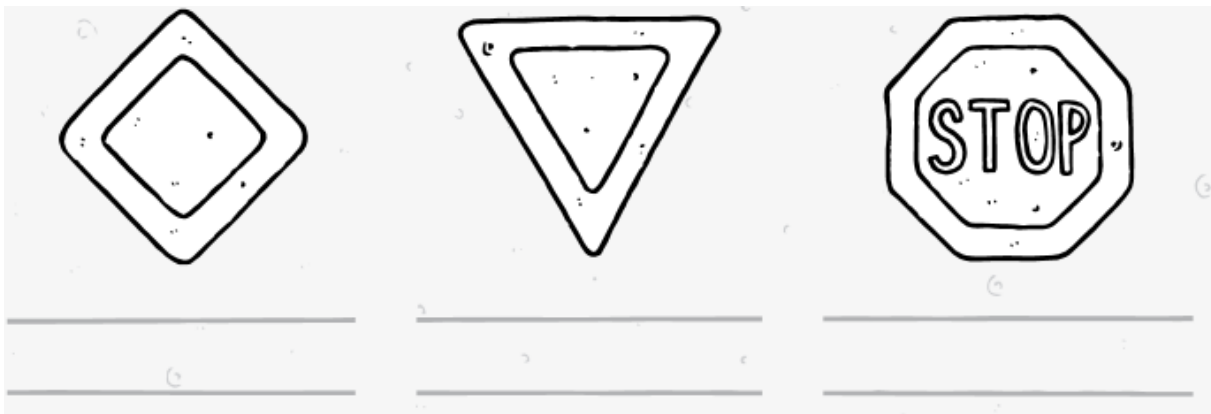
1. Prohlédni si obrázky. Na všech vidíš Honzu, který se snaží si správně obléknout cyklistickou přilbu. Na jednom obrázku se mu to podařilo, **zakroužkuj ten správný**. Na zbylých obrázcích **zakroužkuj chyby**, kterých se Honza dopustil.

2. Do kolika let musíme vždy nosit přilbu? (Je povinná)

- a) Nemusíme nikdy
- b) Do 12 let
- c) Do 15 let
- d) Do 18 let
- e) Vždycky musíme

3. **Vybarvi** dopravní značky na obrázcích. Víš, co znamenají? **Napiš**, co musíš dělat, když takovou značku vidíš.

4. **Pojmenuj** věci na obrázcích a **zakroužkuj ty**, které na svém kole vždy musíme mít.

5. Prohlédni si obrázky a odpověz na otázky.

Jak se to jmenuje? _____

Kdy to nosíme? _____

K čemu nám je to dobré? _____

6. Vyber obrázky, na kterých se lidé chovají správně.

